

קנטורוביץ, שמואל שבח

נפטר ביום שבת 1930

קנטורוביץ שמואל שבח נולד בשנת 1856 במאריאמפול (ליטא). אביו, ר' זאב, הרב דמחא, היה יהודי מתנגד מקיצוני הקנאים. שמואל-שבח למד בישיבה עד ימי נישואיו. בין הייחר למד גם בישיבת וולוז'ין והתיידד עם ח.נ. ביאליק. אחרי מות אביו נבחן בשנת 1878 כאכסטרן בעיר מוהילוב (רוסיה הלבנה) וקיבל תעודת-בגרות רוסית. כעבור שנתיים נשא עלמה משכילה בח-עשירים, את אסתר-רחל. שניהם היו מראשוני הדוברים עברית בביתם בתפוצות רוסיה ופולין. ק. היה מורה פרטי לעברית ומדעי היהדות במוהילוב עד שנת 1923. בשנה ההיא הצליח להימלט בנס מבריה"מ לוורשה. הוא השתקע כאן ושימש כמורה לעברית וחנ"ך בגימנסיה העברית "חינוך" וגימנסיה לרבנים "חכ-מוני". הוא מת בשנת 1930 בוורשה.

ספריו: "דקדוק לתלמידים" - הוא דקדוק שלט לכל סגנוני השפה העברית של החנ"ך ושל המשנה, (ברדישוב, דפוס שעפטיל, חרס"ו, חרס"ז - 2 מהדורות); "דקדוק השפה העברית לכל סגנוניה", קורס עליון (ורשה, "צנטרל", חרפ"ד, 2 כרכים; חלק ב' - שכ, "אחיספר", חש"ד); "חקות הלשון העברית לכל פרטיהן" - חזרת כללי הדקדוק שבשל המדרגות ("חזרת הלשון העברית") - אודיסה, "מוריה", חרע"ג; "לוח הנסיות לפעלים, צאצא לשמות ולמלים המקראיים והתלמודיים וגם המחדשים" (חל-אביב, חרפ"ז, יעקב רמברג); "מדריך להוראת הדקדוק" (ורשה, "רנומה", חרצ"א); "מדריך קצר להוראת הדקדוק" (אודיסה, חר"ע); "המורה העברית" - קורס שלם ללימוד השפה העברית ושימושה לתלמידים ולמלמדים (ורשה, "חושיה", חרע"ג); "חזרת הלשון העברית לכל סגנוניה" (אודיסה, חרע"ג, 13 מהדורות; האחרונה: ורשה, "רנומה", חרצ"ב).

קנטורוביץ עסק גם בעיבודים ספרותיים וחרגומים. הוא עיבד את ספריה של גרציה אגולאר "האנוסים" ו"עמק הארזים" שעובד עוד בידי א.ש. פרידברג (ורשה, חרפ"ג); צאצא הספרים האלה זכו לכמה מהדורות: האחרונה שבהן הופיעה בארץ, בשנת חשי"ד. כמו כן עיבד ק. את ספרו של ארנסט סומפסון סימון "רלף הציד" (ורשה, חרפ"ח). ספריו הירועים שזכו אף הם לכמה מהדורות מתוקנות הם: "משלי חכמינו ומכתמיהם" - מאספים מש"ס ומדרשים, ערוכים בחרוזים (הופיעו בראשונה בוילנה, חרנ"ח) והספר האחר "משלי מדיבנא" (ורשה, חרפ"ג). שנתיים לפני מותו חרגס ק. את "אקדמות" לעברית.

אוסף
ג' קרסל